

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 8254
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 955
Ημερομ. Κατάθεσης: 11/9/2026

Αθήνα, 11 Σεπτεμβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΑΚΕ

ΠΡΟΣ: Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
Υπουργό Ανάπτυξης
Υπουργό Υγείας

Θέμα: «Καταγγελία για άρνηση ανοίγματος τραπεζικού λογαριασμού σε 23χρονο με αυτισμό και απαίτηση δικαστικής συμπαράστασης – Ζήτημα ίσης μεταχείρισης και δικαιοπρακτικής ικανότητας των ατόμων με αναπηρία»

Ιδιαίτερα σοβαρή καταγγελία τέθηκε υπόψη μας σχετικά με την αντιμετώπιση 23χρονου πολίτη με ελαφριά διαταραχή αυτιστικού φάσματος από δύο τραπεζικά ιδρύματα, κατά την προσπάθειά του να ανοίξει προσωπικό τραπεζικό λογαριασμό, ο οποίος είναι απαραίτητος ενόψει της έναρξης μαθητείας του.

Σύμφωνα με την καταγγελία, ο 23χρονος προσήλθε αυτοπροσώπως, μαζί με τη μητέρα του, σε καταστήματα της Εθνικής Τράπεζας και της Eurobank, προκειμένου να ανοίξει τραπεζικό λογαριασμό στο όνομά του.

Πρόκειται, κατά τα αναφερόμενα, για πλήρως λειτουργικό νέο άνθρωπο, απόφοιτο σχολείου με εξαιρετικές επιδόσεις, ο οποίος πρόκειται να ξεκινήσει μαθητεία και δεν έχει τεθεί σε καθεστώς δικαστικής συμπαράστασης.

Όταν γνωστοποιήθηκε στους τραπεζικούς υπαλλήλους ότι βρίσκεται στο φάσμα του αυτισμού, φέρεται να τέθηκε ζήτημα ως προς το κατά πόσο είναι σε θέση να κατανοήσει το περιεχόμενο όσων υπογράφει και να ζητήθηκε από τη μητέρα του να προσκομίσει την πιστοποίηση του ΚΕΠΑ, προκειμένου αυτή να αποσταλεί στις κεντρικές υπηρεσίες της τράπεζας και να αποφασιστεί η περαιτέρω διαδικασία.

Κατά την ίδια καταγγελία, τέθηκε ακόμη και ζήτημα ανάγκης ύπαρξης δικαστικού συμπαράστατη προκειμένου ο ενήλικος πολίτης να μπορέσει να αποκτήσει προσωπικό τραπεζικό λογαριασμό.

Εφόσον τα ανωτέρω επιβεβαιωθούν, εγείρεται ένα εξαιρετικά σοβαρό ζήτημα προστασίας της αξιοπρέπειας, της αυτονομίας και της ίσης μεταχείρισης των ατόμων με αναπηρία.

Η ύπαρξη διάγνωσης διαταραχής αυτιστικού φάσματος ή πιστοποίησης αναπηρίας από ΚΕΠΑ δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως στέρηση ή περιορισμό της δικαιοπρακτικής ικανότητας ενός ενήλικου πολίτη.

Σύμφωνα με τα άρθρα 128 και επόμενα του Αστικού Κώδικα, η πλήρης ή περιορισμένη ανικανότητα για δικαιοπραξία συνδέεται, στις σχετικές περιπτώσεις ενηλίκων, με το θεσμικό πλαίσιο της δικαστικής συμπαράστασης. Η δε υπαγωγή ενός προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση και η έκταση των περιορισμών που αυτή επιφέρει αποτελούν αντικείμενο δικαστικής κρίσης και όχι αξιολόγησης ενός τραπεζικού υπαλλήλου με μόνο κριτήριο την ύπαρξη μιας διάγνωσης.

Ιδιαίτερη σημασία έχει ότι η Ειδική Επιτροπή Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές του Υπουργείου Υγείας έχει ήδη ασχοληθεί με ανάλογες περιπτώσεις τραπεζικών συναλλαγών.

Σε επίσημες παρεμβάσεις της έχει επισημανθεί ότι πρόσωπα τα οποία δεν έχουν τεθεί σε καθεστώς δικαστικής συμπαράστασης διατηρούν, σύμφωνα με τον νόμο, τη δικαιοπρακτική

τους ικανότητα, ενώ έχουν καταγραφεί καταγγελίες για περιπτώσεις κατά τις οποίες τραπεζικοί υπάλληλοι, κρίνοντας αυθαίρετα, δημιουργούσαν προσκόμματα στις συναλλαγές πολιτών και ζητούσαν την υπαγωγή τους σε δικαστική συμπαράσταση.

Παράλληλα, το ισχύον εθνικό και ευρωπαϊκό πλαίσιο για την πρόσβαση σε λογαριασμό πληρωμών κατοχυρώνει την αρχή της ίσης μεταχείρισης και απαγορεύει τη διακριτική μεταχείριση λόγω αναπηρίας.

Η προστασία ενός ευάλωτου πολίτη από οικονομική εκμετάλλευση είναι αυτονόητη υποχρέωση κάθε πιστωτικού ιδρύματος. Είναι, όμως, εντελώς διαφορετικό ζήτημα η εξατομικευμένη προστασία ενός προσώπου που πράγματι στερείται της δυνατότητας κατανόησης μιας συναλλαγής και εντελώς διαφορετικό η δημιουργία ενός γενικού τεκμηρίου ότι ένας πολίτης, επειδή βρίσκεται στο φάσμα του αυτισμού ή διαθέτει πιστοποίηση ΚΕΠΑ, δεν είναι ικανός να διαχειρίζεται τον τραπεζικό του λογαριασμό.

Μια τέτοια πρακτική, εφόσον υφίσταται, κινδυνεύει να μετατρέψει ένα πιστοποιητικό αναπηρίας, το οποίο έχει ως σκοπό την κατοχύρωση δικαιωμάτων και παροχών, σε εργαλείο περιορισμού της αυτονομίας του πολίτη.

Το συγκεκριμένο περιστατικό αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία διότι ο τραπεζικός λογαριασμός ζητείται προκειμένου ο 23χρονος να ξεκινήσει μαθητεία. Δηλαδή, ένας νέος άνθρωπος επιχειρεί να κάνει ένα βήμα προς την επαγγελματική και οικονομική του αυτονομία και, σύμφωνα με την καταγγελία, η ίδια του η αναπηρία χρησιμοποιείται ως λόγος για να τεθεί υπό αμφισβήτηση η δυνατότητά του να διαχειρίζεται τις υποθέσεις του.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Επιτρέπεται σε πιστωτικό ίδρυμα να αρνηθεί ή να αναστείλει το άνοιγμα προσωπικού τραπεζικού λογαριασμού σε ενήλικο πολίτη, ο οποίος δεν βρίσκεται σε καθεστώς δικαστικής συμπαράστασης, αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο επειδή γνωστοποιήθηκε ότι βρίσκεται στο φάσμα του αυτισμού;
2. Προβλέπεται από οποιαδήποτε νομοθετική, κανονιστική ή διοικητική διάταξη η προσκόμιση απόφασης ή γνωστοποίησης ΚΕΠΑ για την αξιολόγηση της δικαιοπρακτικής ικανότητας ενήλικου πολίτη κατά το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού; Εάν ναι, ποια ακριβώς είναι η σχετική διάταξη;
3. Έχουν δικαίωμα οι τραπεζικοί υπάλληλοι ή οι εσωτερικές υπηρεσίες των πιστωτικών ιδρυμάτων να αξιολογούν, μέσω ιατρικών γνωματεύσεων ή πιστοποιήσεων ΚΕΠΑ, κατά πόσο ένας ενήλικος πολίτης είναι ικανός να κατανοήσει και να πραγματοποιήσει μία τραπεζική συναλλαγή, εφόσον δεν υφίσταται δικαστική απόφαση που περιορίζει τη δικαιοπρακτική του ικανότητα;
4. Υφίσταται οποιαδήποτε γενική ή ειδική οδηγία προς τα πιστωτικά ιδρύματα σχετικά με την εξυπηρέτηση ενηλίκων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος ή άλλες αναπηρίες και, ειδικότερα, σχετικά με το άνοιγμα και τη διαχείριση προσωπικών τραπεζικών λογαριασμών;
5. Πόσες καταγγελίες έχουν υποβληθεί κατά την τελευταία πενταετία στις αρμόδιες υπηρεσίες ή αρχές σχετικά με άρνηση τραπεζικών συναλλαγών, άνοιγμα λογαριασμών ή απαίτηση δικαστικής συμπαράστασης για άτομα με αναπηρία και ποια ήταν η έκβασή τους;
6. Σε ποιες ενέργειες προτίθεται να προβεί η Κυβέρνηση, σε συνεργασία με τις αρμόδιες εποπτικές και ανεξάρτητες αρχές, ώστε να διασφαλιστεί ότι κανένας ενήλικος πολίτης δεν θα υφίσταται περιορισμό της οικονομικής του αυτονομίας αποκλειστικά λόγω διάγνωσης αυτισμού ή άλλης αναπηρίας, χωρίς την ύπαρξη των νόμιμων προϋποθέσεων;

Και αιτούμαστε την κατάθεση των ακόλουθων εγγράφων:

1. Κάθε εγκυκλίου, οδηγίας, σύστασης ή άλλου εγγράφου που έχει αποσταλεί προς τα πιστωτικά ιδρύματα σχετικά με την εξυπηρέτηση και τις τραπεζικές συναλλαγές ατόμων με αναπηρία και ειδικότερα ατόμων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος.
2. Κάθε εγκυκλίου, οδηγίας ή κανονιστικού εγγράφου που αφορά την προσκόμιση αποφάσεων ΚΕΠΑ, ιατρικών γνωματεύσεων ή στοιχείων περί δικαστικής συμπαράστασης κατά το άνοιγμα ή τη διαχείριση τραπεζικού λογαριασμού.
3. Τα διαθέσιμα συγκεντρωτικά στοιχεία της τελευταίας πενταετίας σχετικά με καταγγελίες πολιτών με αναπηρία για άρνηση ανοίγματος λογαριασμού, περιορισμό τραπεζικών συναλλαγών ή απαίτηση ύπαρξης δικαστικού συμπαραστάτη.
4. Τυχόν αλληλογραφία, συστάσεις, πορίσματα ή οδηγίες της Ειδικής Επιτροπής Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές προς πιστωτικά ιδρύματα, τραπεζικές ενώσεις, εποπτικές αρχές ή συναρμόδια Υπουργεία σχετικά με το συγκεκριμένο ζήτημα.
5. Κάθε νεότερη οδηγία ή παρέμβαση που εκδόθηκε μετά τις διαπιστώσεις της ανωτέρω Ειδικής Επιτροπής σχετικά με αυθαίρετα προσκόμματα κατά τις τραπεζικές συναλλαγές προσώπων που δεν τελούν υπό δικαστική συμπαράσταση.

Ο ερωτών Βουλευτής

*Γεώργιος Μανούσος
B2 Δυτικού Τομέα Αθηνών*